

Kocka-rejtvény.

29	41	60	60
32	29	41	29
32	29	41	32
60	60	41	32

A következő számokat úgy kell egymás mellé rakni, hogy felülről lefelé és balról jobbfelé 162-t adjanak. (Malártsik Gy. Lajos.)

Irodalomtörténeti kérdés:

Melyik magyar író lépett föl először a börtönügy javítása érdekében? Melyik művében? Ki volt legjelesebb követője? (Gerő Lajos.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 július 31.

15. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Rejtett név:

Számtani kérdés: 18. — Földrajzi kérdés: Ross Jakab, 1831-ben Mellville-sziget mellett történet kutatásai alkalmából. — Képrejtvény: Nem ugatja azt a kutya, ki nem zörög a kerítésen.

Helyesen fejtették meg: Hoensch Gusztáv, Fischl Ernő, Buding Gyula, Lechner Egon, Hollósy Kornél, Nyers László, Bárd Gyula, Havas Péter, Pobozy Róbert, Vértes Pál, Szabó Gyula, Szemző István, Lőrincz Ferenc és Dezső, Milutinovits Corinna, Tuschák Imre, Licht Zoltán, Eisler Dezső, Labancz Ernő, Bazilly Mihály, Wolf Ernő, ifj. Goliát Pál, Kürti Pál, Makk István, Popovics Béla, Nord Frigyes, ifj. Kerner György, Rosemberszky Péter, Brummer Imre, Holbesz Aladár, Thier Győző, Pető István, Holländer Sándor, Schmidt Jenő, ifj. Borsai Miklós, Kund Béla, Binder Elemér.

A kitűzött könyvjutalmat (Gaal Mózes: Kenyér és becület) Nord Frigyes velencei (Olaszország) előfizetőnk (Hotel Grünwald-Bauer) nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON.

Hű olvasó (Budapest). A T. L. 1898-iki évfolyamában Verne-Laurie: «A Cynthia hajótörötte» és Verne: «A jégcsúsz» című regények jelentek meg. — Ifj. G. P. (Zólyom-Brezó). Magasabb földrajzi szélességek alatt, t. i. a sarkok körül beáll az az eset, hogy a Nap hosszabb ideig időzik a szemhatár fölött, sőt hogy még a legmélyebb állásban éjfélnél is látható. A tünemény tartalma a földrajzi szélességgel változik, magán a sarkon a tavaszi és őszi éj-napegyenlőség (equinoctium) között egész félesztendeig tart. A sarktól az egyenlő felé haladva folyton csökken és a sarkköröknél megszűnik,

ha a légköri sugártörés nem volna. — R. O. (Budapest). Rejtvényedet nem közöljük. — M. J. (Budapest). 1. Engedélyt kell kérni. 2. Az az író Egerben lakik; közelebbi cím nélkül is megkapja levelét. — K. Gy. (Jánosháza). Az etióp-nyelv a sémi nyelvek déli csoportjához tartozik; a dél-arab, vagyis a sábai nyelvből elágazó nyelv, mely hajdan az Abissziniában virágzó axumi birodalomban uralkodott. — H. P. (Pusztatető). A címszallagot kijavítottuk. — H. G. (Kudsi). A közlésre szánt rejtvények száma igen nagy. Hogy mikor kerül rejtvényére sor, azt nem tudjuk megmondani. — B. M. (Vulkán). Ha lapunk irányának és színvonalának megfelelő, szívesen közöljük. — N. F. (Velece). Levelezőlapját átadtuk a kiadóhivatalnak.

A Rákóczi-kor

elbeszélő költészete.

Írta: GAGYHY DÉNES.

Ára 2 korona.

Kapható: Lampel R. (Wodianer) F. és Fiai es. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrásy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

SZINI ELŐADÁSOK.

Az ifjúságnak kedveuc szórakozása a szini-előadások rendezése. Ily előadásokra rendkívül alkalmasak a következők:

Gyermek színház

Írta
RUDNYÁNSZKY GYULA

nyolc eredeti színmű leányok és fiúk számára.

Ára kötve 1 kor. 60 fill.

Tartalma: Álom az erdőben. Színmű 1 felvonásban (8 leány). Egyszeregy. Párbeszéd (2 fiú). A fehér ruha. Színmű 1 felvonásban (6 leány). A hazug. Színmű 1 felvonásban (4 fiú). A kályha titka. Tréfás színmű 1 felvonásban (3 fiú 3 leány). A karacsonyfa. Színmű 1 felvonásban (3 fiú 4 leány). A tavasz tündére. Színmű 1 felvonásban (12 leány). A varázsgyűrű. Színmű 1 felvonásban (6 fiú).

Két ifjúsági színmű

Írta GAAL MÓZESNÉ

Ára kötve 50 fill.

Tartalma: A kutya. Színmű három felvonásban. Az urfi. Ifj. színmű két felvonásban.

Kaphatók:

Lampel Róbert (Wodianer) F. és fiai es. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELELŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest,
Fél évre ... 4 kor. 80 fill.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet	IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.
Egész évre ... 9 kor. 60 fill.	és könyvnyomda.	Kéziratokat nem adunk vissza.
Megjelenik minden vasárnap.		

UARDÁ.

Történeti regény. Írta Ebers György. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. 18

A király két gyermeke és Néfert, minekutána koszorúikat a sirokon elhelyezték, a menetet kísérő néptömeghez csatlakoztak. Már késő délután volt. Ména őseinek sírjánál a családi hagyomány és Ména nagyapjának, Amon néhai profétájának rendelése szerint egy hárfás halotti éneket énekelt minden nagy halotti ünnepen.

Nagy tömeg verődött össze, hogy a gyász-éneket meghallgassa. Néfert megtanulta ezt a dalt Ménától, akit még nagytyja tanított meg reá.

A hárfás így énekelt:

E dicső pihen már szépen;
Minket várnak szent kötelmek.
Halhatatlan csak az isten,
És az ember mind mulandó.
Aggok helyén új hajtás nő.
Uj nap támad minden reggel
Ha leáldozott a régi
S megpihen nyugat ölében.

Profétám, ülj ünnepet ma;
Gyanta s balsam illatát mi
Hozzuk néked s rózsafűzér
Ékesítse testvérednek, kit szeretted
Mindkét karját s kebelét,
Ha pihenni hozzád tér meg.
Ének szálljon, hárfá zengjen,
Így járulunk mi eléd:
Minden gondod elfeledd,
És örömmel teljesedjél,
Míglen vár a nagy út ránk is,
Akkoron mi révbe érünk,
Órök némaság honába.

Midőn az ének elhangzott, a tömegeből sokan bementek a proféta sírboltjába, virágot tettek oda, mintegy halájuk jeléül, hogy a szép éneket meghallgathatták. Néfert és Rameri is bement. Néfert letette koszorúját férje őseinek sírjára s buzgóan imádkozott, hogy férje szerencsésen érkezzék vissza családi tűzhelyére.

Az udvarhoz tartozók közül többen elhaladtak a király gyermekei mellett anélkül, hogy rájuk ismertek volna. Roppant nagy volt a tolongás, mindenki az ünnep színterére sietett, gyakran félre kellett Néfertéknek az útból állaniok, hogy az áradat egymástól el ne szakítsa. A sírboltok mellett a családtagok sokhelyütt letelepedtek s ott vidáman lakmároztak.

A nap már lehajlóban volt, mikor az ünnep színteréhez érkeztek. Sátrak, terített asztalok voltak ott sűrűn egymás mellett. Datolyát, fűgét, gránát-almát s egyéb édes holmikát árultak, főleg a gyermekek számára.

Apró sátrak alatt szandálokat, mindenféle színű kendőket, esecsebecsüket, amuletteket, legyezőket, ernyőket, jóillatú kenőcsöket kínálgattak a kalmárok. A kertészek és virágárusok kosarai csakhamar kiürültek, a pénzváltóknak azonban ugyancsak volt dolguk, mert a lacikonyhákban pezsgő élet folyt, perdült vigan a kocka. A Szeti-ház csodatevőinek legjobb napjuk volt. Sűrű, izgatott tömeg vette őket körül.

Mire a mieink erre a térre érkeztek, az ünnep vallásos része csaknem befejeződött.

Améni már kijelentette a szent kos-szív csodáját a népnek, amely lelkes, tomboló újjongással fogadta s kijelentette, hogy Ani nyájában egy új Ápist találtak.

Szájról-szájra adták a főpap szavait, amint az isteni csodajelenségeket magyarázta. Békességet

és boldogságot hirdetett az országnak, melyet az istenek egyik kegyeltje fog hozni Egyiptomra. Nem nevezte nevén az istenek kegyeltjét, de a legkorlátoltabb elméjű is megértette, hogy Ani az, a helytartó, a nagy Hatsepsu ivadéka, kinek profétáját a szent kos szívével áldották meg az istenek.

Mindenkinek Anirā szegeződött a tekintete, midőn Améni beszélt. Ani áldozatot mutatott be a szent kos szívének, a főpap pedig megáldotta a helytartót.

Pentaur is befejezte ünnepi beszédét, mikor Bent-Anaték odaérkeztek. A hercegnő hallotta, amint az egyik aggastyán így szólott fiához:

— Az élet nehéz. Gyakran úgy érzem, hogy teher s az istenek kegyetlenek, hogy vállamra tették, de amint a Szeti-háznak ezt a fiatal papját hallgatám, éreztem, hogy az istenek jők s hogy nekünk háladatosoknak kell irántok lennünk.

Egy papné pedig ezt mondotta a fiának:

— Hor-uz, jól megnézted Pentaurt? Alacsony családból származott ő, de szelleme és isteni nagy tehetsége a legnagyobbakét is túlszárnyalja. Nagy jövő vár reá.

Két leány beszélgetett egymással. Egyik így szólott:

— Az ünnepi szónok a legszebb ember, akit életemben láttam, a hangja merő ének.

— És hogy ragyogott a szeme, mikor az igazságot, mint a legfőbb erényt dicsőítette! — jegyzé meg a másik. — Azt hiszem, minden isten beléje költözött.

Bent-Anat elpirult, mikor ezeket a megjegyzéseket hallotta. Minthogy már sötétedni kezdett, haza kívánt menni, Ramerinek azonban kedve kerekedett, hogy a fáklya fénye mellett lássa a körmenetet s eljusson nagyatyjának, Szetinek a sirboltjához. Bent-Anat nem szívesen egyezett bele, de mert a néptömeg mind ebben az irányban hömpölygött előre s csaknem lehetetlen volt az ellenkező irányban utat törni, belenyugodott. Hagyták, hogy az ár magával sodorja őket s így érkeztek a völgy nyugati részébe. Ekkor már a nap leáldozott, egy ragadozó madár sem bújt elő rejtékelyéből. A lámpások és fáklyák fénye elűzte a sakálokat és hiénákat a pusztába.

A por felhővé kavardott s a csillagos eget a zarándokok szemei előtt eltakarta s egészen bevonta az ünneplő sokaságot.

A királyi gyermekek és Néfert Pinemnek, a

paraszkhitának kunyhójáig jutottak, itt azonban meg kellett állniok, mert az őrség katonái mindenütt pálcákkal szoritották vissza a tömeget, hogy a körmenetnek utat csináljanak.

— Nézd, Rameri, — mondá Bent-Anat a kunyhóra mutatva, — itt lakik a fehér arcú leány, kit véletlenül elgázoltam. Most már jobban van. Fordulj arra, a tűz világa mellett megláthatod arcát is. Az az öreg ember mellette, a nagyapja.

A herceg lábujjainak hegyére állva megpillantotta Uardát s meglepetten kiáltott fel:

— Milyen bájos teremtés! De mit csinálhat az öreggel? Úgy látszik, imádkoznak. Egy ruhát tart az öreg arca elé s közben súrolja a halántékát. Milyen aggodalmat fejez ki az arca!

— Alighanem beteg a paraszkhita! — viszonzá Bent-Anat.

— Bizonyára egy kancsó borral többet ivott az ünnep alkalmából, mint kellett volna, — mondá mosolyogva a herceg. — Úgy lesz, mert nézd csak, hogy reszket az ajka, hogy forgatja a szemeit. Borzasztó! Mintha esztétet vesztené volna.

— Hiszen tisztátlan! — jegyzé meg Néfert.

— De jó és derék ember, gyöngéden szerető szíve van, — viszonzá élénken a hercegnő. — Tudakozódtam felőle. Azt mondják, hogy becsületes és józan; nem lehet részeg, bizonyára beteg szegény.

— A leány fölkelt, — kiáltott fel Rameri, — talán vár valakit! — Állj félre, Bent-Anat! Láttál-e valaha ilyen szép fehérarcú leányt, ilyen gyönyörű fejcskét? Még a vörös haj is jól áll neki. Hogy támolyog, szegényke! Nagyon gyöngye lehet még. Leült az öreg mellé s dörzsöli a homlokát. Ó szegény, szegény leány! Hogy zokog. Odadobom neki a pénzes zaeszkómat.

— Hagyd el! Én dűsan megajándékoztam őt, — mondá Bent-Anat. — Az ő könnyei nem olyanok, amelyeket arannyal lehet letörölni. Holnap ide küldöm az öreg Asnathot s megkérdeztem, hogy mivel lehetne rajtok segíteni. Nézz oda, Néfert, közeledik a körmenet. Mihelyt az isten elhalad előttünk, haza felé vesszük útunkat.

— Jó lesz, — mondá reszketve Néfert s a hercegnőhöz simúlt, — én tele vagyok aggodalommal.

— Én is szeretném, ha már otthon volnánk. Az elhaladó körmenet láttára mindenki földre borúlt.

Egy hirodó harsány hangon közhirre tette s dicsőítette a nagy csodát, melyhez azóta egy újabb csoda is járult: a szent kos-szív kezdett az éjjel sötétjében fényleni.

*

Mióta Pinem a balzsamozó-telepről haza jött, egy falatot sem evett s aggódó háznépének egy kérdésére sem felelt.

Mereven nézett maga elé s érthetetlen szavakat mormogott s kezével gyakran kapott a homlokához. Néhány órával ezelőtt hangosan felkacagott s felesége nyomban a Szeti-házba sietett, hogy Nebszekhtet elhívja.

Mig az öreg asszony távol volt, Uarda azzal a növénylevéllel, melyet Hekt, a javasasszony az ő sebére adott, dörzsölte nagyapja halántékát s abban reménykedett, hogy gyógyító ereje a demont elűzi nagyapja fejéből.

Mikor a körmenet a paraszkhita kunyhójához közeledett s az egyik polgár így szólott a másikhoz: «A szent kos szívet hozzák!», — az öreg paraszkhita összerázkódott s fölkelt. Szemei a kristályedényben fénylő szent szívre voltak szegezve. Egész testében kezdett reszketni, fejét előre nyújtotta.

A hirodó kezdette dicsérni a csodát.

A nép mélységes áhitattal, térdre borulva hallgatta s íme, ekkor az öreg paraszkhita kilépett az utcára, öklével verte a homlokát s a szent szívre nézve velőtrázó gúnyos habotában tört ki. A komor sziklák visszaverték a gúnykacajt.

A nép felugrott a földről s mindenkit borzadály szállott meg.

Améni is, aki közvetlen a szent szív után haladt, megijedt s a rémesen kacagó felé fordította arcát.

A főpap soha sem látta Pinemet, de tudván azt, hogy a Nekropolisnak ebben a részében a paraszkhiták laknak, gyanút fogott a szíve. Magához intett egy katonát, fülébe súgott néhány szót s kiadta a rendeletet, hogy a körmenet haladjon tovább, mintha semmi sem történt volna. Pinem pedig tovább kacagott, mind rémesebben s oda akart a szent szívhöz rohanni, de a tömeg visszataszította. Mikor aztán elhaladt a menet, visszavánszorgott az udvarra, a kapú előtt összeroskadt. Uarda reáborult nagyapjára.

— Tiporjátok el a gúnyolódót!

— Tépjétek darabokká!

— Vessetek üszköt a tisztátlan fészekre!

— Tűzbe a leánnyal is! — ordította vakbuzgó dühvel az áhitatában megsértett tömeg.

Két vén asszony letépte botjáról a lámpást s ütni kezdte a szerencsétlen öreget. Egy ethióp katoná hajánál fogva megragadta Uardát s elhurcolta nagyapjától.

E pillanatban érkezett oda a paraszkhita felesége Pentaurral.

Az öreg asszony nem találta Nebszekhtet a Szeti-házban, de találkozott Pentaurral, aki beszédét megtartva, haza ment. Elmesélte neki, hogy férjét megszállották a démonok s könyörgött, hogy jöjjön vele. Pentaur házi ruhájában volt már, nem késlekedett, hanem rögtön elindult. Fehér papi köntösét sem öltötte fel.

A paraszkhita kunyhójához közeledve meghallotta a nép üvöltését, Uarda kétségbeesett segélykiáltását.

Odasietett s a tűz gyöngye világánál látta, hogy a katoná hajánál fogva hurcolja a védtelen gyermeket. Vas kezével nyakon ragadta a katonát, másik kezével a derekát karolta át s mint egy darab követ, úgy hajította be a paraszkhita udvarába.

A tömeg még ádzabb dühre lobbant s megtámadta Pentaurt. A költőt pedig soha eddig nem érzett harci kedv szállotta meg. Irtózatossá erővel tépte ki az udvaron felütött sátor vastag póznáját a földből, mint egy könnyű nádpalcát megforgatta a feje felett s visszakergette az Uardára rohanó csőcseléket.

— Halál fia, aki egy ujjal is bántja ezt a gyermeket! Gyalázat reátok, hogy egy gyámoltalan aggastyánt s egy védtelen gyermeket támadtok meg ezen a nagy ünnepen!

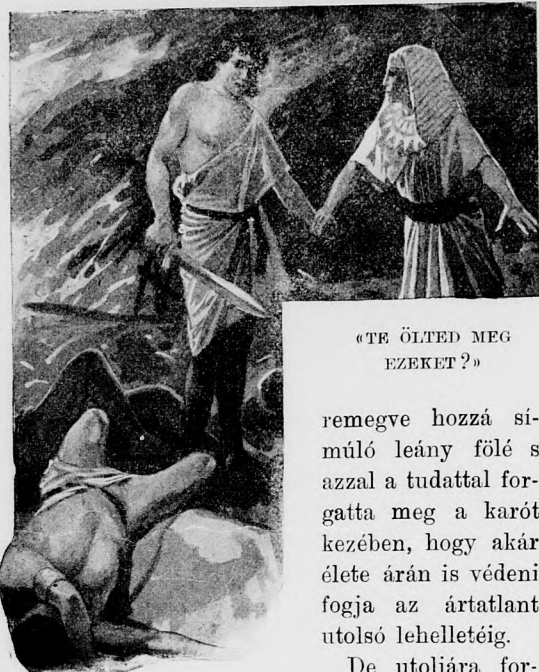
Egy pillanatig csönd lón, de azután újból rá tört a tömeg s vad üvöltés hangzott:

— Tépjétek szét a tisztátlanokat! Üszköt a házra!

Néhány thébei kézműves Pentaurra vetette magát, aki ebben a pillanatban korántsem hasonlított paphoz, de a költő kezében félelmes fegyver volt a karó; testéhez közel nem férközhetett senki. Hova lesújtott, egy-egy ember terült el a földön. Sokaig azonban nem tarthatott volna ez az egyenlőtlen harc. Néhány fickó átugrott a kerítésen s hátúlról akarta Pentaurt megtámadni. A kunyhó száraz fája, nádfödele ropogva égett s a tűz élénken megvilágította Pentaur alakját.

A költő hallotta a háta mögött az őrzőgök lépteinek zaját, balkezét védőleg terjesztette a

*

«TE ÖLTED MEG
EZEKET?»

remegve hozzá sí-
mülő leány fölé s
azzal a tudattal for-
gatta meg a karót
kezában, hogy akár
élete árán is védeni
fogja az ártatlant
utolsó lehelletéig.

De utoljára for-
gatta meg, mert két

embernek sikerült a karó végét megragadnia, még többen siettek oda s kicsavarták Pentaur kezéből s a tömeg, mely eddig ijedten hátrált, félénken bár, de közeledett.

Pentaur tompán felhörgött, mikor látta, hogy fegyverétől megfosztották. Ebben a pillanatban, mintha a földből nőtt volna ki, mellette termett egy ifjú, átadta neki egy megölt katonának a kardját s hátát a költő hátának vetve várta az újabb támadást. Pentaurnak felújrongó harci kiáltás tört ki a melléből s készen állott a viadalra.

Szemei lángoltak, mint az oroszláné, melyet elejtett zsákmányától el akarnak űzni: a tömeg visszahökken, mert segítő társa, a fiatal Rameri is felemelte a csatabárdot.

— A gyáva gyilkosok tüzes űszköt szórnak reánk! — mondá a herceg. — Jer mellém, leányka! Leveszem ruhádról az égő szurkot!

Megfogta Uarda kezét, magához vonta s a ruhájára dobott égő szurkot letépte. Ezalatt mindkettőjüket Pentaur oltalmazta.

Néhány percig állott Pentaur és a herceg vállvetve egymás mellett, midőn egy kő Pentaur fején talált. Megingott s a tömeg ordítva rontott rájuk, — ekkor egy magas termetű nő vetette magát a küzdők közé s így kiáltott:

— Senki se bántsa őket! Én parancsolom, Bent-Anat, Ramzesz leánya!

A dühöngő tömeg elképedve hátrált.

A költő csakhamar eszméletére tért az ütéstől s ime, mintha új varázslat szállotta volna meg. Azt hitte, hogy csodás égi látomány szemtanúja. Valami belső hang azt sugallta neki, hogy borúljon le Ramzesz leánya előtt, de esze, mely Améni iskolájában higgadtságához szokott, hirtelen felülkerekedett. Villámgyorsan átgondolta a helyzetnek veszélyes voltát Bent-Anatra nézve s ahelyett, hogy térdre borult volna, így kiáltott fel:

— Emberek, bárki legyen is ez a nő s bármennyire hasonlítson is Bent-Anathoz, mégsem Bent-Anat ő, nem Ramzesz leánya; én azonban, bár ruhám nem árulja el, a Szeti-ház egyik papja vagyok, Pentaur a nevem, én tartottam ma az ünnepi beszédet. Asszony, hagyj el ezt a helyet! Én parancsolom, szent tisztelenek a nevében!

És Bent-Anat engedelmeskedett.

Pentaur meg volt mentve. Midőn a nép a bámulatból felocsúdott s a Pentaur által megsebzettek közül egyiknek a rokona újra reá akart rohanni, a tömegből kivált egy fehér ruhás pap s így szólott:

— Helyet nekem! Ne nyúljon senki Pentaurhoz, az ünnepi szónokhoz, ő az én barátom! Nektek ismernetek kell engemet!

— Nebszekht vagy! — mondá egy matróz. — Te gyógyítottad meg eltört lábamat.

— Az én fájó szememet is, — tevé hozzá egy takács.

— Az a szép, magas ember az ünnepi szónok volt, — kiáltott fel egy leány, ugyanaz, akinek dicséző szavait Bent-Anat hallotta volt.

— Szónok ide, szónok oda! — kiáltott egy vad fickó s reá akart rohanni, de a tömeg visszatartotta s útát nyitott nagy tisztelettel Nebszekhtnek, aki a sebesülteket akarta megvizsgálni.

Legelőször az öreg paraszkhita fölé hajolt s rémülten kiáltott fel:

— Szégyen, gyalázat a fejetekre! Agyonütöték ezt az öreg embert!

— Nekem pedig békeszerető jobbomat vérrel kellett beszennyeznem, — mondá Pentaur, — hogy hasonló sorstól megmentssem az öreg embernek beteg, gyámoltalan unokáját.

— Mérgek szívűek! Skorpiók! Kigyófajzatok! Emberi nem söpredéke, ti! — ordítá Nebszekht s addig nem hallgatott el, míg Uardát az udvar egyik szögletében meg nem pillantotta. Hekt, a boszorkány ült mellette, aki a zürzavarban be-

lopódzott a paraszkhita udvarába. Uardának nem történt semmi baja. Ez megnyugtatta az orvost.

— Te voltál az, aki ezeket itt leterítette? — kérde suttogva Pentaurtól.

Pentaur bólintott a fejével és mosolygott, de nem diadalmasan, hanem szégyenkezve, mint a gyermek, aki az elfogott madarat akaratlanul agyonszorította.

Nebszekht csodálkozva, aggodalommal nézett reá és kérdezé:

— Miért nem fedezted fel a nép előtt, hogy ki vagy?

— Mert a hadistennek, Menthnek szelleme szállott meg — viszonzá Pentaur — mikor megláttam, hogy az az átkozott fickó hajánál fogva hurcolta a leányt. Többé sem nem láttam, sem nem hallottam...

— Jól cselekedtél, — vágott közbe az orvos, — de mi lesz a következmény?

Ebben a pillanatban trombitaharsogás hangzott. Az Améni által küldött kapitány jött az őrséggel, hogy a paraszkhitát elfogja.

Mielőtt az udvarra beléptek volna, megparancsolta, hogy a tömeg oszadjék szét. Az ellenszögölöket erőszakkal kergették szét s a paraszkhita házának környéke rövid idő múlva csöndes lőn. A király gyermekeinek és Néfertnek is el kellett a kerítés mellől távoznia.

Néfert az események miatt annyira izgatott volt, hogy szinte összeroskad. A gyaloghintósok összefogták a kezüket s arra ültették fel, úgy vitték őt, a két testvér pedig követte. Útközben senki sem szólott semmit. Rameri most is arra a háladatos pillantásra gondolt, melyet Uarda reá, megmentőjére vetett. Hosszú hallgatás után megszólalt Bent-Anat:

— A paraszkhita háza leégett. Vajjon hol fognak szegények aludni?

A katonai őrség Pinem udvarán Pentaurt, Nebszekhtet, Hektet és Uardát találta.

Pentaur röviden elmondotta a kapitánynak a történeteket s bemutatatta neki magát.

A kapitány megszorította a költő kezét s így szólott:

— Szent atyám, ha több olyan hős szolgálna Ramzesz seregében, mint aminőnek te bizonyultál, a kheták ellen viselt háborúnak hamar vége szakadna. Csakhogy sajna, te nem ázsiaiakat, hanem thébeieket ütöttél agyon s ezért ha kelletlenül is, de el kell hogy fogjalak. Így parancsolta Améni.

— Te csak kötelességedet teljesítéd, — felelé Pentaur s meghajlott a kapitány előtt, aki embereinek megparancsolta, hogy vegyék fel Pinem holttestét és vigyék a Szeti-házba.

— A leányt is el kellene fognom, — szólalt meg újra a kapitány, Pentaurhoz fordúlva.

— A leány beteg, — viszonzá a költő.

— S ha minél előbb nem tér nyugalomra, nem éri meg a holnapot. Ne bántsát őt, Bent-Anat hercegnő nagyon pártját fogja, mert nemrégiben ő gázolta el.

— Elviszem őt magamhoz, — ajánkozott a javasasszony, — gondoskodom is róla. Itt fekszik a földön a nagyanyja is. Félig megfojtotta szegényt a füst, majd eszméletére tér. Mindkettőjüknek lesz nálam hely.

— Holnapig, — mondá az orvos, — akkor majd gondoskodom új hajlékról számukra.

A katonák vállukra vették Pinem holttestét és Pentaurral együtt eltávoztak az udvarból.

*

Ezalatt a király gyermekei és Néfert számos akadály leküzdése után a Nilus partjához érkeztek.

Az egyik gyaloghintóst előre küldötték, hogy sietve állíttassa a parthoz csolnakukat. Távolról már látszott a körmenet, mely Amon istent az élők városába kísérte vissza.

Ha most hamarosan nem ülnek csolnakra, órák hosszáig kell majd várakozniuk, mert a szent hajóval egyidőben egyetlen más bárkának vagy csolnaknak sem szabad a Nilus hátán lebegnie.

Roppant türelmetlenül várták a csolnakot. Néfert már egészen kimerült s Bent-Anatnak is reszkettek a lábai.

Végre a partról intett a gyaloghintós. A könnyed csolnak csaknem észrevétlenül siklott a parthoz. Rameri átvette az egyik matróztól az evező-lapátot, hogy a csolnakot még közelebb hozza a parthoz s a beszállást a nőknek megkönnyítse.

A rendőrség feje e pillanatban a partra lépett s így szólott:

— Ez a csolnak az utolsó, mely az isten átszállása előtt elindulhat!

Bent-Anat a karjára nehezedő Néferttel sietett le a kikötő lépcsőin. Mielőtt azonban a csolnakba beleszállhattak volna, valaki reá tette durva, nehéz kezét Bent-Anat vállára s Paaker goromba hangja hallatszott:

— Félre innen, söpredék! Előbb mi megyünk át!

A rendőrök nem mertek egy szót sem szólani, ismerték az úti marsallnak erőszakos természetét. Paaker két ujját szájába dugta s egyet füttyentett. Messze bele sikoltott a fütty az éjszakába.

Ekkor a Nilus felől evező-csapások hallatszótak s Paaker odakiáltott hajóslegényeinek:

— Taszitsátok félre az útból azt a lélekvesztőt! A csöcselék várhat még!

Az úti marsall bárkája nagyobb és erősebb volt, mint a Ramzesz gyermekeié.

— Gyorsan be a esolnakba! — mondá Rameri.

Bent-Anat elindult, mert nem akarta a nép előtt ismét elárulni kilétét, ámde Paaker elállotta az utat s rájok rivallt:

— Nem hallottad, esürhe nép, hogy várnotok kell, míg mi el nem indulunk?! Dobjátok félre azt a rongy naszádot, rabszolgák!

Bent-Anat érezte, hogy ereiben megfagy a

FÖLEMELTE KORBÁCSÁT.

vér, midőn a kikötő lépesőjén lármás szóváltás keletkezett.

Rameri hangja túlharsogott a lárman, az úti marsall pedig kiáltott:

— Még ellenkezni mer a rongy-szerzet?! Majd megtanítom én emberségre! Hé, Dever, ide jer! Fogd meg ezt az asszonyt és fiút!

Paaker retentő vérebe odaugrott urának hívó szavára. Néfert rémülten sikoltott fel, a kutya pedig megismerte s oda simúlt hozzá, farkát esóvalgatva.

Paaker, aki már a esolnakhoz közeledett, esodalkozva fordult hátra, látta, hogy kutyája az idegen ifjú kezét nyalogatja, odaugrott és ordítá:

— Majd megtanítlak téged, fickó, hogy a kutyámat méreggel vagy bűvös szerrel megrontsd!

Felemelte korbácsát, hogy Ména feleségére lesújtson vele. Néfert velőtrázó sikoltással roskadt a földre. A korbács szíjjai arca mellett suhogtak el a levegőben. Bent-Anat megragadta az úti marsall karját.

Borzalom, utálat és harag miatt torkára akadt a szó. Rameri azonban Néfert sikoltását meghallotta s villámgyorsan ott termett mellettük.

— Gyáva fickó! — kiáltá s ütésre felemelte az evező-lapátot. Paaker, a harcdezt megőrizte nyugalma és sajtós hangon reá üszította a kutyát:

— Tépd le a lábáról, Dever!

A kutya reáugrott a hercegre, de Rameri, aki apját gyakran elkísérte a vadászatokra, a nehéz evező-lapáttal úgy fejbe vágta a dühös állatot, hogy hörögve terült el a földről.

Paaker leghívebb barátjának és kísérőjének halálhörgését hallva, éktelen dühvel rohant a hercegre, aki bátran szembeszállott vele s mielőtt ostorával reá sújthatott volna, úgy rácsapott jobb karjára a nehéz evező-lapáttal, hogy Paaker kezéből az ostor kiesett. Másik kezével kirántotta törét.

Ekkor Bent-Anat a viaskodók közé vetette magát. Tudtára adta Paakernek, hogy ő Bent-Anat, az ifjú pedig, kivel szemben áll, Rameri, Ramzesz fia. Azután bele ültek a esolnakba s nemsokára partra szállottak.

Paaker kutyája kilehelte páráját; karja éktelenül sajgott, szívében pedig főtt a méreg.

— A Ramzesz-vér! — sziszegte magában, — a kalandhajhászok! Majd megismernek engem! Ména és Ramzesz elég közel állanak egymáshoz! Mindkettőnek vesznie kell!

XXIX.

A helytartó kihallgatja Pentaurt.

Az ünnepre következő másik éjjel nagy lakoma volt a Szeti-házban. Ilyenkor szokták a Szeti-ház papjai az ünnepre kiküldött képviselőket megvendégetni, az ország előkelői is hivatalosak voltak reá. Paaker mindenáron részt akart venni ebben a lakomában. Pedig a karja, melyet Ramzesz fia megütött, még mindig erősen fájt.

A lakoma éjfélkor kezdődött. Jelen volt Ani is, a helytartó s a legfőbb helyet, Améni jobbján foglalta el. Mikor Paaker megjelent, a vendégek már mind együtt voltak a fényesen kivilágított teremben. Amon prófétái kimentették magukat elmaradásuk miatt. Az Amon-templom papjai törhetetlenül ragaszkodtak Ramzeszhez és családjához s az agg próféta nagyon zokou vette Aménitől, hogy úgy viselkedett Ramzesz gyermekeivel szemben. A szent kos esodáját sem tekintették egyénekné, mint a Nekropolis esinyjének a birodalmi főtemplom ellen.

Az úti marsall észrevette, hogy az asztalnál egy üres hely van, az ethiópok ellen küldött sereg vezére mellett. Egyenesen oda tartott. A vezér intett a második szomszédnak, hogy üljön közelebb. Ki nem állhatta Paakert. Az úti marsall észrevette a titkos pillantást s méreggel eltelve hátat fordított annak az asztalnak, hol a katonák ültek.

A mohárt nem látták schol szívesen.

— Megsavanyodik előttem a bor, ha ezt a tökfilkót látom, — mondá a vezér.

A vendégek Paakerre tekintettek, aki másutt keresett helyet. Minthogy senki sem hívta magához, érezte, hogy felforr a vére. Leginkább szeretett volna egyet nagyot káromkodni s eltávozni.

Már az ajtó felé fordult, midőn a helytartó valamit sügött Améni fülebe, aztán megszólította Paakert s kérte őt, hogy a számára fentartott helyet, közvetlenül mellette, foglalja el. Az a hely a birodalmi templom főpapjának volt eredetileg szánva.

Paaker mélyen meghajolva foglalta el a diszhelyet s jó ideig nem mert az asztal mellett ülőkre tekinteni, mert attól félt, hogy gúnyos pillantásokkal találkozik. Pedig tudatában volt annak, hogy nagyatyját Asszát s apját csak ez a hely illette meg életükben.

Nem volt-e ő ezeknek örököse, nem tölti-e be

most ugyanazt a hivatalt? Nem származott-e anyja királyi vérből? Nem tartozik-e a Szeti-ház neki nagyobb hálával, mint őseinek?

Egy rabszolga virágkoszorút tett a Paaker széles vállára, a másik ételt és italt tett eléje az asztalra.

Ekkor felpillantott s a második prófétának, Kagabunak vidám, élénk tekintetével találkozott. Kagabu vele szemben ült.

Megint lenézett az asztalra.

A helytartó tudatta az asztal mellett ülőkkel, hogy a mohár holnap elindul Sziriába, hogy nehéztisztjét újra betöltse.

Paakernek úgy tetszett, mintha a helytartó magát a többiek előtt igazolni akarta volna amiatt, hogy őt a főhelyre ültette. Végül Ani poharat emelt s arra üritette, hogy Paakert útjában szerenese kísérje s a háborúnak diadalmas vége legyen.

A főpap viszont a többiek füle hallatára fejezte ki hálás köszönetét azért a szép darab földért, melyet a Szeti-háznak aznap reggel ajándékozott.

Tetszés-morajjal fogadták a próféta szavait s e perctől kezdve a mohár kezdette magát kissé jobban érezni.

Paaker fájt karja fel volt kötve.

— Megsebesültél? — kérdé tőle a helytartó.

— Szót sem érdemel, — viszonzá Paaker. — Mikor anyámat a esolnakhoz kísértem, reá esett...

— Reá esett egy pálca, azaz hogy egy evező-lapát, — vágott közbe a thébei rendőség feje, aki egykor iskolatársa volt Paakernek s egyáltalában ki nem állhatta őt.

— Talán csak nem?! — kiáltott fel a helytartó.

— Egy tejfeles szájú gyerkőc támadott reá, — folytató a rendőség feje. — Embereim mindent részletesen elmondottak. A gyermek először a Paaker kutyáját ütötte agyon...

— Azt a gyönyörű állatot? — kérdé a fővadászmester. — Apád gyakran magával hozta, mikor vaddisznókra mentünk.

Paaker bölintott; a másik pedig folytatta az elbeszélést, számba sem véve Paaker mérgét, mely pirosra festette arcát:

— Mikor a kutya a földön hevert, a vakmerő fickó kiütötte Paaker kezéből a tört.

— Nem lett valami botrány ebből az összeszólalkozásból? — kérdé Améni komoly arccal.

(Folytatása következik.)

A MÉH MONOLÓGJA.

Kis királyság, nagy császárság, vagy köztársaság,
Melyik a jobb? Hol lakik több erény, igazság?
Minden helyen, minden korban az ember csak egy!
Nem tudja, hogy merről hová? elő-hátra megy!
Azt mondják, hogy óriási a nagy haladás!
Én úgy látom, hogy az ember mint volt, ma se más.
Tűzzel-vassal vinni be civilizációt,
Aligha hoz az országra bármiféle jót.
A mi dicső szép királynénk jogara alatt,
A nagy munka egyformán és vídáman halad.
A rendőrök nem zaklatnak, mégis nagy a rend,
Akár kinn van a kis munkás, akár odabent.

Mily sietség, zsongás-bongás! Milyen munkakedv!
Minden perccel szaporodik a mézédés nedv.
Engedelmes a kis méhe, szorgos és vídám,
Jó királynénk csak egyet is meg nem szidna ám!
Az ő dolga nagy és fontos — s milyen isteni!
A jövődő nemzedéket — megteremteni!
Trónuson még nem láttatok ily királyi nőt!
Anyánk ő! — s mi mindannyian bálványozzuk őt!
Fegyverünket mi olyankor vesszük csak elő,
Ha királynénk ellen támad — trónkövetelő.
Olyankor a halál nálunk erény, nem is bűn!
Mert csak egy urat, királynét szolgálhatunk hűn!
De ha törünk — kis fulánkunk — bárki mást talál,
Megérdemelt büntetésünk — rögtöni halál!
Bibliai igazság ez s meg soha sem dől:
Fegyver által hal meg, aki fegyverével öl!

A mi pici királyságunk mi csodás, mi szép!
Ellenségtől megőrizzük híven, mindenkép;
Mert a méhnek ádáz, írgy ellensége sok!
Írgységre édes mézünk mindenkor az ok.
Őr figyel a kiskapuban s szól a jeladás,
Ha közelben settenkedik a rabló darázs;
Nem fél ám a gyöngé méhe és nem kesereg!
Glédába áll harcra készen a nagy méhsereg.
S ha a rabló dandár lenne, vagy egész gulya,
Meghátrálna, mert a tolvaj gyáva és pulya!
Halálfeji órjas lepke hányszor reánk tör!
Bátran villog a szemébe a kis fulánk-tör;
Sötét szárnya holdvilágos nyári éjjelen,
Órjas árnyként mint kísértet, gyakran megjelen;
De nem félünk a gonosztól! — bár sok méhet győz,
Kivált mikor szárnyaeszkánkat lankasztja az ősz.
Elriasztjuk bátor harcban a nagy támadót,
S letört szárnyal, lábaeszkával fizetünk — adót;
Mert adót még a rovarnak is fizetni kell!
Jó anyánk, a nagy természet, adót követel!

Ha munkába közérővel, vígan állunk ki,
Mennyi veszély fenyeget, míg messze szállunk ki!
Ellenségünk a kis fecske s annyi kis madár!
Ha röptében eleséget fölkatatni jár.
Ah — az édes fülemile szépen énekel,
De amellett minden napon enni-inni kell!
Ellenségünk a nagy eső, vihar, zivatar,
De a kedves falevélke óva betakar;
S higyjétek el a kis méhnek ezt az igaz szót:
Sok rossz között találhatunk sok kedveset, jót.

És ha százszor dül köröttünk pusztító elem,
Mégis hív és messze csábít — édes szerelem...
Napsugaras árban úszunk jövet és menet,
Mert a virág, minden virág, hön viszontszeret!
Rózsa, liljom, ákác kérdi: Folyik a dolog?
Almavirág irúl-pirúl s felénk mosolyog.
Az ibolya illatával titkot súg felénk —
S kék szemével rejtekből kacintgat elénk.
A vadrózsa, nefelejtésen nincsen lakat-zár,
A méhecske látogatni bátran ki- s bejár,
Hát a kerti szép virágok, mennyi büszke nő!
Mind mosolyog, ha méhecske közelébe jó!
Minden virág szirmai közt szorgos dolga van,
Szívja ott az édes mézet, ah! — oly boldogan!
S bár a halál integessen zordonan felém,
Meghalni is, ah mi édes, virág kebelén!
Minden kehely tárva-nyitva s szívesen fogad,
A kis méhe sorra járja s gyűjt mézet sokat.
Sohse súgja pici szíve: elég már, elég,
Hisz legelső — s milyen édes — a kötelesség!
Hogy nem érti ezt a szabályt minden ember — haj!
Kötelességmulasztásból támad ezer — jaj.
A méhet az édes teher nem nyomja agyon,
S parányokból szaporodik otthon — nagy vagyon!

Munkálkodik minden méhe, messze szállva szét,
Nem tűrik az ingyenélőt! — a lusta herét.
Ha az ember elrabolja, mit összehozunk,
Nem jajgatunk, hanem újra kedvvel dolgozunk!
Hisz a munka olyan édes! Munkásélet szép!
S nyugodt öntudatban boldog a kis méhe-nép.
Szent bizalmunk önerünkben és az Úrban nagy,
Ok nélkül Ő egy méhecskét veszni sohse hagy.

Ember, a mi jó példánkat mindig számba vesd,
Erős szívvel, nagy lélekkel mindenkor kövesd!
S a jó Atya szent kezével híven betakar.
Dolgozni a közös jóért tud — aki akar.

Kovács Mihályné.

A VIKINGEK RÖL.*

Képekkel.

A Károly János királyról elnevezett főúton
levő, 500—600 tanuló által látogatott hármas
épületű egyetemet mellőzve és csak azt a boldog
állapotot említve fel, hogy az egyetemen
ingyenes a szakoktatás, legritkább esetek közé
tartozik a fegyelmibe fogás, az épület háta
mögötti kertben, csaknem rejtett helyen, meg-
néztem azt a két, a IX—X. századból való, —
mondjuk ezer éves, — földéllel védett hegyes
összeérésű végekkel bíró viking-hajót, melyeket

detleges, 32 evezős, fatrónos vízi járművét,
fölkel a csodálkozás bennünk, mekkora bátorság,
vad indulat, gyilkos szenvedelem kellett
ahhoz, hogy rablóvágytól hajtva, eféle, nagyobb
méretű csónakokon a szélrózsa minden irányá-
ban bekalandozzák, mint félelemgerjesztő titá-
nok a tengert. Főleg mint a francia és angol
partoknak az ostorai kérlelhetetlenek mint a
halál, olyan félelembe ejtették a tengerpartos
országok uralkodóit, hogy hajóhadakat építettek
ellenük s partjukat megerősítették. Ennek dacára
az ocean szigetein (Shetland, Orkney) uralmukat
megvetvén, megfeszített erejükről félelmetes
próbát mutatván, Páris háromszor megtámadták.

NORVÉG FÖLDMÍVES.

NORVÉG ASSZONY.

a mult század második felében két különböző
helyen ástak ki.

Egy öreg földmives őrizte azokat, nehogy a
turisták szilánkokban elhordják. Többnapos sza-
kál borostásan tüskédzett. Amit jól az eszébe
véssett, lelkesen, emelt hangon beszélt a vikin-
gekről, fölkelte érdeklődésünket, kár, hogy csu-
pán tolmácsolással értettem meg, de láttam lel-
kében a régen múlt dolgokat.

A sugár, 24 méter hosszú, 5 méter széles,
bordás, célszerűen és jól épített tölgyfahajó
alkotmány kővé meredt, így is néhány helyen
sérült lett. A vikingár, (harcosok vezére) mond-
juk kalóz király volt az egyik sir-gályában
eltemetve. Látva a régi normanoknak ezt a kez-

* Mutatvány szerzőnek most megjelent «Norvégország»
című utirajzából.

Innét is, más helyről is folyván a vér özönnel,
csak nagy összegek kieroszakolása, vétele után
nyomultak vissza jogtípró készséggel. Könör-
telen erőszak az útjuk, zsákmányolásaik retten-
tőek. A sárkányfejű csónakokon végig eveztek a
felhetetlenek a Garonne és a Rhone folyón, sőt
Svájeba is eljutottak. Tulerőtől nem félnek,
csatákat vívtak, sőt felbuzdúlván a sikereken, a
XI. század derekán Hódító Vilmos normann
kalóz, megalapítja Angliát. Együgyű Károly
francia király, hogy lekenyerezze a kalózokat,
gyáva kétségbeeséssel, Rollo nevű vezérüknek
adta (912) leányát, Gizellát, azzal a nagy terü-
lettel, mely a mai Normandia elnevezés alatt
ismeretes. Sergius, nápolyi herceg hasonlóképp
termékeny földrészt ajándékozott nekik, megve-
tették — később a magyar történelemben is szo-
morú hírnévre vergődött — Aversának az alapját.

A vikíngek, kiknek Odín volt az istenük, ott-hon édeskeveset ártottak, de a Keleti-tenger partvidékein az esztheket, finneket, kavarodással, fülsiketítő vad lármával, hirtelen támasztott zür-zavaros csatazajjal megfélemlítették, a szlávokkal együtt hitvány okból sarcolták. A meglepett népek, megriadástól ijedt szemüket rájuk függesztették s velük szemben tehetetlenek voltak.

Vérnyom utánuk, rettegés előttük, pusztulás mindenütt. A nekik vetett hálóból többször ügyesen bontakozva ki, addig sikkantottak, míg belerekedtek, makacs ellentállás után, maguk is vért hullajtva, vad haragjuk összetörve, leszállt a napjuk. Végre leszorultak a küzdőtérrel teljesen és utódaik élnek az alkotó munkának esendesen, de a hamvadó tűz fel-fellobban időnként.

Vezetőm a hajók láttára büszkeséggel szól a merészen bátor, tengerjáró vikíngokről, az erő és akarat személyesítőiről, a tenger királyairól, akiknek híre mai napig él, akiknek az emléket tiszteli a nép, a történelemben beiródott hőstetteiket dalokba foglalja . . .

Csak az a nemzet számíthat létjogosultságra, amely megtudja becsülni az érdemet, áldva emlegeti hőseit, tiszteli az emléküket, mert az ilyen nemzet fiaiból fognak ismét — ha kell — felsarjadzani a hős utódok.

A norvég földön, igaz történetek mellett, a rege világából vett kép akárhány, de ezek a mesék mi mások, déli népek kiálló fogú, vasorrú bábáiról szólóknál.

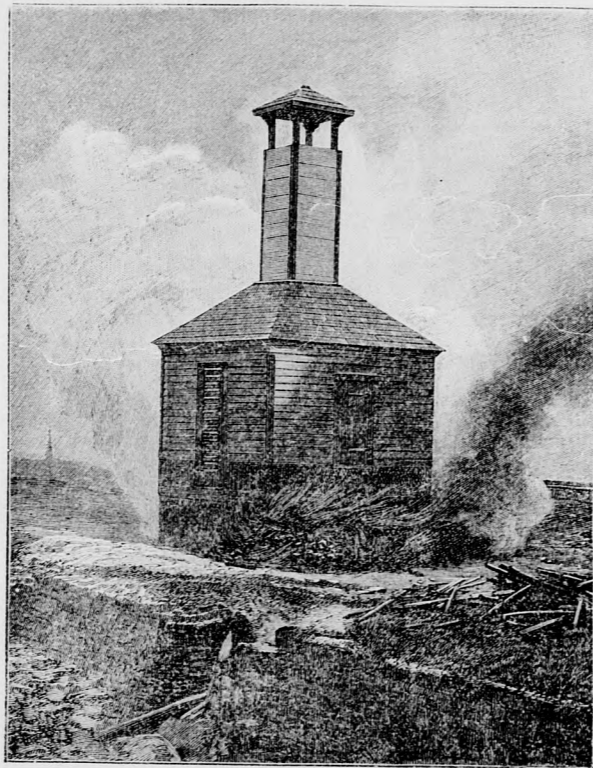
A néma vikíng-hajók és a Krisztiániában levő elsőrendű hajóépítő gyárak remek kiviteleinek a látásakor, eszünkbe jutnak mindezek a vikíng dolgok, köteteket kitevő, egész irodalmat képező, a krónikák által jól megőrzött, itt dióhéjba zárt történetek, melyek által belopták magukat a rettentetlen vikíngek az emberiség történetébe. Ósapák meséltek felőlük.

Azóta perdült-fordult az idő orsója, s jó idő elteltével, az erkölcsi világrend diadalmaskodván, sok megváltozott a világon, megszűnt a vikíngekkel való rémitgetés s a vikíngek cselekedete is az élet igazság rovására íródik, de a *norvég* ma is olyan maradt, merész, vállalkozó, mint az őse volt. Szava kemény, jelleme erős, de megszűnven a képtelen viszonyok uralma, jó irányban cselekszik most, nem rabol, nem pusztít, hanem dolgozik, gyűjt és gyarapszik. A vakmerőségig bátor, nem rettent meg őt senki, semmi sem, az elemek harca sem. A gyermek már úgy növekszik, hogy gyönyörűséget lel abban, ha az apja, sajkában először a tenger-vízre bocsájtja, gyermekes lelkesülésében egyedül. Ez az öröm több a gyermekies örömnél. Atyja megfigyeli, milyen ügyességgel akasztja be az evezőt a gúzsba, az evezőlapát nem vág-e vakot, a fiú arcvonása nem mutat-e aggodalmat. Mikor nagyot lódit az evezőn. Ha hibázik, rá-rival. Hej, milyen révészlegény, világjáró hajós válik belőle!

A norvég magas, szélesmellű, derék, bátor,

életrevaló, egészséges, ősisoron ma is viharedzett, rátermett hajós nép. Láruk alatt szilárdnak érzik a talajt, életerő pezseg bennök. Csak egészséges véről meg minden bacillust, mondják az orvosok. A norvégek, átlag öt évvel tovább élnek mint a svédek, és tíz évvel tovább mint a belgák, hát még ha annyi szeszt nem fogyasztanak! Mértékletességi egyetek küzdelme az iszákosság ellen, apadóba hozta a pálinka-mirigyet, mely az értelmet elveszi, az embert megbetegíti, a szervezetet tönkre teszi.

A norvégek levetik lassanként a rájuk ragadt rossz szokást, s ismét a régié lesznek.

EL NEM ÉGŐ FÁBÓL ÉPÜLT HÁZ TÜZZEL KÖRÜLRAKVA.

A chicagói kiállítás alkalmával a kiasott vikíng-hajó mintájára csináltak egyet a norvégek s azon az ifjúság- és erő megtestesülése, tizenkét bátor legény, nagy legénykedésre vállalkozó, vitorla segítségével — kivéve magukból a félelmet — átevezett a tengeren, az Atlanti-oceanon. Nem pezseg-e az erős szervezetű, széljárta norvég népben most is még az a vikíng vér, mely őseiben lángolt. Nincs-e meg maig is a norvégekben az érett akarás? Az ősi erő, erkölcs megnyilatkozása volt ez a bátorságban, tűzlelkű, acélizmu fiatal-ságban.

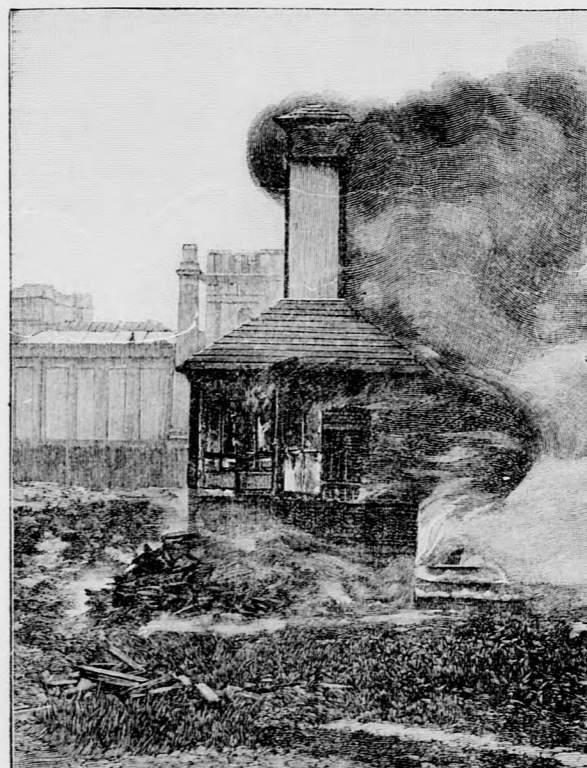
Ha a korlátot áthágva az Éjszaki-sarkhoz eljuthat valaki, a körülmények közbejártásával valaha, norvég lesz az, gondolom. Talán nem is lehetetlen dolog az. A lehetetlen dologról azt

tartotta a velencei mondás: «*Majd ha a Campanille ledől.*» Már össze is esett, dőlt. Eljuthat még valaki az Éjszaki-sarkra is, ha nem is egyhamar Csak látni kell, Norvégiában milyen könnyedséggel kezelik az evezőt. *Vértesi Károly.*

ELÉGHETETLEN HÁZAK.

Képeinkhez.

Az eléghetetlen házak kérdése nem mai keletű. Már a keresztény időszámítás kezdetén felfedezték a fák beitatásának titkát. Spanyolországban

KÖZÖNSÉGES FÁBÓL ÉPÜLT HÁZ MEGGYÚJTVA.

a régi riotintói rézbányákban, melyeket már Nerva császár idejében (+ 98. Kr. u.) miveltek, többek között oly helyiséget találtak, melynek faoszlopai és faburkolatai teljesen épen maradtak. Rézülepedések és rézvitríol jegecek képződtek rajtuk s éghetetlenek voltak.

Általában sokszor tapasztalták már, hogy a rézbányákban talált fák nem gyúlnak meg s még akkor is sértetlenek maradnak, ha a rajtok felhalmozott szénát meggyújtották, avagy mennykő ütött beléjük.

Eddig az éghetetlen fát természeti esodának tartották, de manapság már a tudomány biztos

módszereket talált ki az ilyen fák előállítására. Így többek között a lipcsei polytechnikai társaság folyóiratában már 1862-ben számos módszert lehet olvasni a fák beitatásáról s azt is elmondják, hogy a legcélszerűbb ezek között az, ha a fát előbb kigőzölik és kilúgozzák, azután pedig érc-sóoldattal, különösen rézvitríol-oldattal itatják tele.

Az amerikaiak hajóikat és «felhőkarcolóikat» már ilyen éghetetlen fából építik.

Végül még csak azt jegyezzük meg, hogy az éghetetlen fából készült ház sokkal olcsóbb, mint a kőből való.

Mai számunkban bemutatunk egy közönséges fából épült házat amint ég, s egy éghetetlen fából valót, amint tüzzel körülrakva sem gyullad ki.

AZ OLTALOM-LEVÉL.

Elbeszéli a madarak.

Összegyűltek a madarak, hogy nyilvánosságra hozzák azokat a panaszokat, amelyek a madarak ellen itt-ott felhangzanak és megvizsgálják azoknak alapos voltát.

Az elnöknek bejelentették, hogy idegen küldöttség kíván mindenekelőtt tisztelegni.

— Kik azok? — kérdezte az elnök.

— A rovarok és a növények, — felelt az ajtónálló.

— Mit akarnak?

— Panaszra jöttek.

— Kik ellen?

Az ajtónálló oda hajlott az elnökhöz s hogy a többiek meg ne hallják, a fülébe súgta:

— A madarak ellen.

Bármilyen lassan mondta is ezt az ajtónálló, az éles fülű fecske mégis meghallotta ezt és oda szólt a bagolyhoz:

— Hallod? Mindnyájunk ellen.

— Nekik okuk van rá, — billegette nagy fejét a bagoly, — de az a kérdés, hogy alaposnak találják-e ezt a panaszt az emberek?

— Csakugyan az a kérdés, — helyeselte a fecske.

Az elnök hangosan mondá:

— Akárki ellen panaszkodnak, meg kell őket hallgatni. Úgy-e, madártársaim?

— Hallgassuk meg őket, — volt az egyhangú válasz.

— No hát, bocsásd be őket, — mondá az elnök az ajtónállónak.

Az ajtónálló tétovázva ment ki, de csakhamar visszatért egyedül:

— Elnök úr! A rovarok félnek bejönni, hacsak nem kapnak előbb «*Salvus conductus*»-t

— Mi az ördögöt? — kérdezte az elnök hangosan és türelmetlenül.

— Így mondták, én nem tudom, mi az, — válaszolt az ajtónálló.

— Hát ki tudja közületek? — fordult az elnök a madártársasághoz.

A madarak szégyenkezve húzódtak le, csak a bagoly maradt meg felegyenesedve s majdnem gúnyosan jártatva végig nagy, kerek, sárga szeméit a gyülekezeten.

— Na, te nagyfejű, aki mindent tudsz, úgy látom, nem kushadsz le, mint a többiek, — szólt az elnök a bagolyhoz, — magyarázd meg, mi az?

A bagoly megrebbenté fakó szárnyait háromszor, jobbra-balra forgatta kerek szeméit, mintha pápaszemét törölné meg, hogy jobban lásson s aztán komoly, vontatott hangon mondá:

— A «*Salvus conductus*» deakül van mondva.

— És mit tesz?

— Oltalom-level, vagy szabad-oltalom-level.

— Ezt sem értem.

— Mindjárt megmagyarázom.

— Halljuk! — zúdult fel a madársereg.

— Oltalom-level vagy «*Salvus conductus*» az az írás, mely életét és szabadságát biztosítja annak, aki másként veszélyben forogna.

— Ki szokta azt kiadni?

— Régebben a király s olyan ereje volt az oltalom-levelnek, hogy aki azt megszegte, fejével lakolt érte.

— Ah! — csodálkozott a madárgyülekezet.

— Ma is adnak még ki ilyen oltalom-levelet némely esetben az olyan külföldre menekülő politikai vagy másféle olyan bűnösök részére, akiket a külfölddel kötött szerződések értelmében nem lehet visszahozatni, holott itthon szükség volna kihallgatásukra valamely más nevezetes bűnpörben.

— Még így sem értjük, — jegyezték meg csendesen némelyek, amit a bagoly meghallván, folytatá:

— Mondok rá egy példát. Emlékeztek reá, mikor még a budai vár közepén ott állott a Hentzi-szobor?

— Eleget csiripeltünk rajta, — sipogták a verebek. — Ott állott a Szent-György-téren, most, úgy halljuk, hogy a hűvösvölgyi úton, a katonai hadapród-iskolában van.

— A kertjében, — igazítá helyre a bagoly s aztán folytatá:

— Az a Hentzi osztrák tábornok emlékére bajtársai által 1852-ben emelt szobor, vagy helyesebben mondva emlékmű, minden művészi kivitele dacára is szálfá volt sok hazafi szemében —

— Pedig az Debrecenben született (1785-ben) s Buda bevétele alkalmával, 1849 május 21-én esett el, — vágott szavába a sárga orrú fekete rigó.

— Nem hallgatsz el, te fekete-sárga! — kiáltottak rá többfelől.

— Akkor is a magyarok ellen harcolt! — harsogták az alföldi madarak.

— És ok nélkül bombáztatta Pestet, — folytatták a danka-sirályok.

— Csitt! — kiáltott az elnök, — ne politizáljunk, hanem halljuk azt a példát az oltalom-leveletről!

— Halljuk! Halljuk!

A bagoly megköszörülve torkát, beszélt tovább:

— Azt a Hentzi-szobrot egyszer egy fiatal ember fel akarta robbantani s emiatt aztán üldözöbe vették, de mielőtt elfoghatták volna, ki menekült külföldre s ott rejtőzködött.

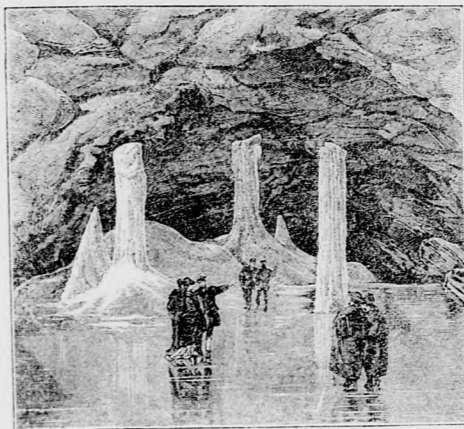
— Hol?

— Az nem tartozik a dologra, — válaszolt az elnök. — Csak folytasd, tudós bagoly.

— Egyszer az történt, hogy egy nagyon nevezetes bűnperben fölöttébb fontos vallomást tehetett volna a menekült, a vádlott sürgette az ő megidézését. A bűnös tudatta a bírósággal, hogy hajlandó megjelenni, de csak úgy, ha részére oltalom-levelet állítanak ki egy hétre, amellyel biztosítják őt, hogy ezen idő alatt semmi bántódása nem lesz, le nem tartóztatják.

— Mit volt mit tenni, — bizony kiállítottak részére egy ilyen oltalom-levelet. Ekkor a fiatal ember visszajött Pestre s itt járt-kelt szabadon mindenfelé, a rendőrök nem kis bosszúságára. És azt az embert, akiért azelőtt tüvé tették az egész fővárost és az országot, mozgósították érte az egész rendőrséget: most nem volt szabad egy ujjal se érinteni, még csak szólni se lehetett hozzá a rendőröknek, pedig ott járt-kelt előttük. A bíróságnál csak úgy megjelent, mint akármelyik más tanú. Mikor azonban már közelgett a nyolcadik nap, megint úgy eltűnt, mintha itt se lett volna. Ez az a «*Salvus conductus*».

Némely madarak a fejüket csóválták. Az elnök pedig oda szólt a lúdnak:

A DOBSINAI JÉGBARLANG.

— Adj csak hamar egy pennát, hadd írom meg a rovarok részére az oltalom-levelet.

Csak ennek átvétele után mertek a rovarok megjelenni a sóvárgó szemű madarak között.

K. Nagy Sándor.

JÉGBARLANGOK.

(Képekkel.)

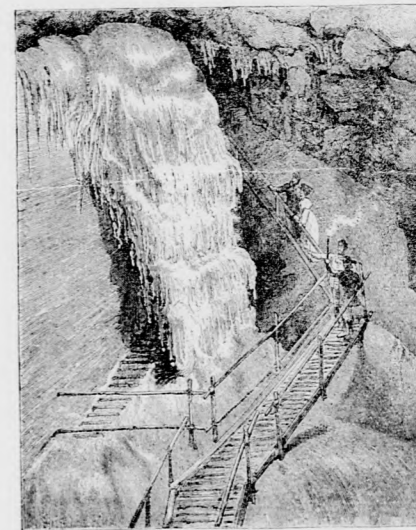
A legnagyobb változásokat a föld felszínén a víz idézi elő. Munkája azonban nemcsak a föld felszínére szorítkozik, hanem bent a föld gyomrának titokzatos sötétségében is rendkívül sokféle változatban fordul elő: mint vizgőz, időnként feltörő meleg forrás, vagy mint merev jég. E tekintetben a legbámulatosabb természeti jelenségek a ma már nagy számmal ismeretes jégbarlangok.

Maguknak a barlangoknak képződése tekintetében ma már kétség nem foroghat fenn. Túl-nyomó nagy részüket, különösen mészhegységekben a víz alkotta. Először ereket, utacskákat, vág magának a hegység tömegében, azután kürtöket, csatornákat. Évszázadokon, évezredekön át folytatja a rombolás, pusztítás munkáját, míg végre nagy, összefüggő üregeket, barlangokat alkot. A laza összefüggésű karszt területek egész kiterjedésükben alá vannak aknázva ily vizmosztá üregekkel. Néhol megdőbentően gyors a víznek ez az oldó munkája. A Lesse patak a belgiumi *Han-barlangban* például még ma is percekint csaknem 3·5 kgr. meszet olvaszt fel és szállít magával. Egy év leforgása alatt ez két millió kilogrammnyi óriás tömeg. Hogy mekkora munkát végezhetett a víz évezredekkel ezelőtt a

geológiai korszakokban, azt csak az tudja némileg megbecsülni, aki már a földalatti üregek, termek, dómok, gallériák egész sorát megszemlélte.

Az amerikai Indiana állam híres cseppkő-barlangjaiban vannak olyan Stalagmit oszlopok, melyeknek képződési idejét a kiváló amerikai természettudós, *Harrington* kilencvenézer évre teszi. Ennyi idő alatt képződtek ezek az óriási oszlopok, szemmel nem látható parányiságú, a víz által kimosott calcit és aragonit-szemecskékből. Hasonló csodálatos alakulatokat hozhat létre a víz a föld alatt idegen ásványi anyagok oldása nélkül, ha kedvező körülmények folytán, mint jég hosszabb időn át megmaradhat. Ennek a geológiai munkának előfeltételei a hideg barlangok, melyek egy vagy más oknál fogva a bennük uralkodó alacsony hőmérsékletet megtartják. Vannak barlangok, melyekben csak az év hidegebb szakáiban van jégképződés, míg nyaranta teljesen jégmentesek. Más barlangokban ellenben a jég állandó és továbbképződése percig sem szünetel.

Különösen alkalmasak a jégképződésre az olyan barlangok, melyeknek kürtői és bejáratai úgy vannak elhelyezve, hogy bennük folytonos légáramlat uralkodik, mely a levegőt állandóan lehűti. Ehhez természetesen még számos mellékkörülmény járul: az illető vidék éghajlati viszonyai, a tél és a nyár hosszúsága, a barlang mélysége, kürtőinek, bejáratainak fekvése, vajjon észak, vagy dél felé irányulnak-e, stb. A leg-

MESTERSÉGES ÚT A DOBSINAI JÉGBARLANGBAN.

több állandó jéggel borított barlangnak nyílása észak felé nyílik s bejáratát rendszeren egy előtte emelkedő hegy vagy szikla állandóan árnyékban tartja. Természetesen a jég mennyisége egyetlen barlangban sem állandó az egész esztendő folyamán. Nyáron a barlangba beszívargó melegebb víz mindig leolvast bizonyos mennyiséget, télen pedig mindaz a víz, amely befolyik megfagy és a jégmennyiséget növeli. A külső meleg eszerint a jégbarlangoknál is erősen érzéti hatását. Éppen azért az állandó jégbarlangok — ez idő szerint háromszáz ismeretes — legnagyobb részét a mérsékelt földöv magasabban fekvő zónáitól a sarkok felé fordítják elő.

A jégbarlangok bejárása már eredetileg ritkán szabad. Leginkább kötőmelekek zárják el és csak nagynehezen lehet a bevezető, többször kanyarodó, szűk csatornába jutni. A csatorna legtöbb esetben egy meglehetősen hideg hőmérsékletű, de még nagyrésztben jégmentes előcsarnokba vezet, mely mintegy a jégbarlangba betóduló levegőnek hűtőkamrája.

Mint a cseppkőbarlangoknak, úgy a jégbarlangoknak is tipikus alakulatai a slaktitok és stalagmitok, a lecsüngő jégcsapok és a felemelkedő jégoszlopok, melyek gyakorta összeolvadnak és egyetlen oszlopot alkotnak, mely a barlang tetejét látszik megtámasztani. Magnézium, vagy villany világítás mellett bámulatos, ezernyi színben pompázó, ragyogó képet nyújtanak ezek a barlangok. Méteres vastagságú és mégis áttetsző oszlopok, megmerevedett vízesések, jégoltárok, a legkülönösebb, legbizarrabb alakok mindenfelé. Köröskörül halotti esend, melyet csak egy álomként befurakodott vizesebb hangja zavar meg néha-néha.

Megjegyzendő még, hogy a jégbarlangok meglátogatásánál, különösen nyári időben az embernek igen óvatosságnak kell lennie. Az átmenet nélküli hőmérsékleti különbség igen veszedelmes és gyakran súlyos betegségeket von maga után. Éppen azért meglátogatásuk előtt tanácsos a testet először jól lehűteni és melegen felöltözni. Ez azonban senkit se riasszon vissza attól, hogy ha módjában van, hogy a természetnek egy ilyen bámulatos alkotását megszemlélje. Mai számunkban két képet mutatunk be olvasóinknak a világhírű dobsinai jégbarlangból.

„Egy embert boldoggá tenni annyi, mint megérdemlenni, hogy magunk is boldogok legyünk.»

Rousseau.

Idegen irodalmak nagyjai.

Irta Tonelli Sándor.

Heine. (1797—1856.)

A nagy francia forradalom, mely a Rajnán túl már a XVIII. század végén lezajlott, a nehezkesebb gondolkozású Németországot igazán csak a XIX. század elején érintette. Mint a legtöbb esetben és helyen, itt is az irodalom szegődött az új eszmék zászlóvivőjéül. Az iskolát, mely e forradalmi tanokon táplálkozott s azokat hirdette, közönségesen «Ifjú Németország»-nak nevezték. Képviselői közül messze kimagaslik egy sajátos, megfajthetetlen egyéniség, az új

HEINE.

német irodalomnak legnagyobb lírikusa: Heine Henrik. Idealizmus és cinizmus, lelkesedés és maró gúny, magasztos költészet és szellemes próza egy személyben jelentkeznek nála. Mint költő egyike a legnagyobbaknak, hatása óriási volt nemcsak kortársaira, hanem későbbi korok költőire is.

Heine Henrik (tulajdonképpen Heine Harry) 1797 december 13-án született Düsseldorfban, zsidó szülőktől. Bonnban Schlegelnek, a szintén kiváló német költőnek volt tanítványa. Onnan Berlinbe, majd Göttingába került, ahol 1825-ben a kereszténységre való áttérése után jogi doktorátust üzent. 1831-ben Párisba költözött és állandóan ott is maradt hosszú szenvedések után bekövetkezett haláláig (1856 február 17.).

Mint költő a közügyelmét «Buch der Lieder»

(Dalok könyve) című kötetével vonta magára. E kötetet később követték *Újabb költeményei* és a *Romanzero* című gyűjteménye. Ezek a költemények emelték őt Németország nagy írói közé. Hadat üzent bennük a német irodalomban nagyon elharapódzott cikornyáságnak s gyöngéd, bájos, mély költői felfogású dalaival, valamint hatásos balladáival egész új irányt jelölt a német irodalomban. Utóbbiak közül a legismertesebbek egyike a magyar nyelvre sokszor átültetett *Gránátosok*. 1844-ben és 1847-ben két szatirikus époszt írt Heine: «Deutschland, ein Wintermärchen»-t és «Atta Troll, ein Sommersnachtstraum»-ot, melyekben a legélesebb gúny fegyvereivel ostromozta az akkori Németország politikai, társadalmi és irodalmi állapotait. Ezekben a költeményekben is inkább alanyi költő s bámulatos lírai tehetsége kiténik. Az igazi természetességet honosította meg a német lírában.

Prózája sokkal gyengébb, mint költésze, de szellemessége ezekben jelenik meg teljesen előtűnik. 1826-ban kiadott *Útirajzai* (Reisebilder) ragyogó mintái a könnyed tárcairadalomnak. Különböző német lapok és folyóiratok számára írt párisi tudósításai, melyek összegyűjtve a «Salon» és «Französische Zustände» című kötetekben jelentek meg, a romantikus iskoláról írt tanulmánya bámulatos tehetségről tanúskodnak, de államot és társadalmat felforgató eszméikkel vannak telve. Gyakran személyes támadások vannak benne és mutatják, hogy nagy, de erkölcsi alap híján való lelkek milyen tévútra juthatnak. Végül egyenesen elfordul saját hazájától, a vallástól, minden nemesebb érzéstől és mint maga mondja, mérget lehelnek sorai. Talán gyenge, törekeny teste, talán fájdalmai vitték ennyire, ki tudná megmondani?

Ha azonban ezt a Heinet nem tudjuk becsülni, ha elfeledjük, a költőt, a *Dalok könyve* íróját mindig a legeredetibb, legnagyobb tehetségek egyikeként kell tartanunk. Mint lírikusnak nagysága biztosítva van az idők viharai, a feledés ellen.

AZ ISKOLA VILÁGÁBÓL.

A budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskola (Budapest, VII., Csömöri-út 74. sz.) tanulmányi beosztása az *ezentűl felveendő tanulók* részére a kereskedelmi miniszter elhatározása folytán megváltozott. A tanulmányi idő ugyanis eddig hat egymásután következő félévből állott, a jövő iskolaévtől kezdve az ezután felveendő tanulók részére az első félév november hó elején kezdődik s március végéig tart; április hó elejétől augusztus hó végéig

a tanulók a gyakorlatban tartoznak működni; a második és a következő félévek a rendes iskolai beosztás szerint követik egymást, az utolsó félév január 31-én végződik.

A tanítás anyaga s a végbizonyítványok általi elérhető jogok és kedvezmények nem változnak.

A végzett tanulók ugyanis három évi utólagos gyakorlat mellett kőműves-, kőfaragó- vagy ács-mesterek lehetnek, jelentkezhetnek építőmesteri vizsgálatra. A végbizonyítvány alapján *egyéves önkéntesek* lehetnek; felvétetnek a posta- és táviratügyi s a vasúti tisztviselői tanfolyamra, végül jogosítva vannak mindazon hivatalos állásokra, amelyek betöltésénél érettségi bizonyítvány kívántatik. A felvétel az I. évfolyamra az 1904/905-iki iskolaévre átmeneti intézkedés gyanánt szeptember 1—5-ig tart, a felvétel után a tanulók visszamennek a gyakorlatba s csak november 1—3-án iratkoznak be véglegesen, amikor legalább *4 havi* építő-gyakorlati működést tartoznak igazolni. Felvétetnek azok a tanulók is, kik csak november 1—3-án jelentkeznek, ha *4 havi* gyakorlatot igazolnak s a felvételi feltételeknek megfelelnek.

A felvételhez szükséges:

1. Keresztlevél vagy születési bizonyítvány,
2. legalább négy középiskolai (gimn., polg. vagy reálisk.) osztályról szóló bizonyítvány,
3. a szeptemberben való jelentkezésnél legalább *2 havi*, a november 1-én való jelentkezésnél pedig *4 havi* gyakorlat.

Az intézet magasabb évfolyamaira való felvétel a régibb eljárás szerint történik.

FEJTÖRŐ.

Földrajzi kérdés:

Ki volt az a híres afrikai utazó, aki tizennégy év alatt, 1873—87-ig öt útat tett Afrikába? Tavalý halt meg.

Történelmi kérdés:

Mikor volt az a francia-orosz háború, amelyben I. Ferenc, mint Napoleon szövetségese, segédcsapatot küldött az orosz cár ellen Lengyelországba?

Számítási kérdés:

Melyik az a szám, melynek 3-szorosa és harmadrésze 50-et ad eredményül? (Bárd Gyula.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 augusztus 7.

10. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számítási kérdés: Az a szám: 57. — **Földrajzi kérdés:** Cabral kapitány 1500-ban és 1522-ben szakkadt el Portugáliától. — **Természetrajzi kérdés:** Kikeleti hóvirág (*Galanthus nivalis*). — **Képrejtvény:** Apatin.

Helyesen fejtették meg: ifj. Kerner György, Hoensch Gusztáv, Bárd Gyula, Szabó Gyula, Sándor István, Szemző István, Milutinovics Corinna, Jászó Ferenc, Licht Zoltán, Bading Gyula, Havas Péter, ifj. Golián

Pál, Holbesz Aladár, *Nyers László*, Lőrincz Ferenc és Dezső, Brummer Imre, Ruttner Gyula, Hollósy Kornél, Kund Béla, Tuschák Imre, Ungár Sándor, Bazilly Mihály, Lengyel Ferenc, Huszár Iván, Fischl Ernő, Labancz Ernő, Lengyel János, Horváth József.

A kitűzött könyvjutalmat (Erődi Béla: Grazia fia, díszkt.) *Nyers László* főgimn. VI. o. t., beregszászi előfizetőnk nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON

B. P. (Kassa). 1. A m. kir. technológiai iparmúzeum (Budapest, Népszínház-utca 10.) minden télen rendez három hónapos elektrotechnikai tanfolyamot, amelyen a résztvevők dinamógép-kezelői vizsgálatot is tehetnek. A tanfolyamra gépkezelők, mechanikusok s más, az elektrotechnika iránt érdeklődők vétetnek föl. 2. Az előadásokat az esti órákban tartják meg. 3. E tanfolyamot végzett iparosok elektromos világítási, telefonszerelési és villamos vasúti vállalatoknál szerezhetnek állást. 4. Fizetésük 120—200 korona között váltakozik. — **K. Gy.** (Lovrana). 1. Mikes Kelemen már kora ifjúságában katolikussá lett. 2. Mostoha atyja, Boér Ferenc, katolikus volt. 3. Rákóczi életében soha sem folyamodott amnesztiáért; az az írás, amire ön gondol, nem Mikes-től, hanem Mikes anyjától való, ki Károlyi Sándor grófnak írt s kérte pártfogását fia érdekében. E leveleket különben megtalálhatja a «Marosvásárhelyi Füzetek»-ben (újából megjelent a «Figyelő» III. kötetében is), vagy Abafi «Mikes életrajza»-ban is. 4. Császár Elemér dr.: «Mikes Kelemen Törökországi Levelei». — **V. I.** (Török-Szent-Miklós). 1. Rejtvényeit közöljük. 2. Történelmi kérdéseket kérünk. 3. A címet kijavítjuk. **B. A.** (Baja). 1. Anonymust vizsgálói közül Mátyás Flórián III. Béla és Marczali Henrik IV. Béla korabeli írónak tartja. Pauler Gyula szerint Anonymus III. Béla íróéakja volt. Megjegyeztük, hogy a tudományos világ ma leginkább III. Béla jegyzőjének tekinti a névtelent s Marczali véleményét mellőzi. 2. Sebestyén Gyula azt mondja, hogy Adorján püspök volt Béla király jegyzője. — **M. K.** (Vác). 1. A pedagógia tanára a budapesti tud. egyetemen. 2. Budapest, Napos-út 4. — **Sz. N.** (Káposztás-Magyar). 1. Nem ajánljuk. 2. Írtunk az igazgató úrnak, de válasz még mindeddig nem érkezett. 3. Gyakorold különösen a latint és a számtant. — **D. K.** (Szalonna). 1. Elbeszélését nem közöljük; a lélektani rész — melyre ön, mint írja, oly nagy gondot fordított — teljesen elhibázott. Menekülő lovasok, kiknek nyomában a halál jár, nem beszélnek ilyen kényelmesen, lassú, elbeszélő stílusban. De ez a kisebb baj. Nagyobb baj az, hogy stílusa hemzseg a magyartalanságoktól. — **V. B.** (Tapolca). 1. Örülünk, hogy megnyerte tetszését. 2. A félév végéig tart. 3. Az a szám már elfogyott. — **Th. Gy.** (Versece). 1. Azt valamelyik tudakozódó-intézettől kérdezze meg. 2. A jutalomkönyvet elküldtük. — **U. S.** (Szlánc). 1. A lapot utánad küldjük. 2. Rejtvényed nem közölhető. — **Sz. B.** (Baán). Küldje be újából. — **L. F. és D.** (Nagybánya). 1. Kereskedelmi iskolai magánvizsgálatra olyan egyének bocsáthatók, kik már 17-ik életévüket betöltötték s hitelesen bizonyítják, hogy a gyakorlati életben működnek. Az alsó osztályból azok vizsgálhatnak, kik már 17 évesek, a középsőből azok, kik betöltötték 18-ik életévüket, a felső osztályból pedig csak 19 éves ifjú tehet magánvizsgálatot. 2. A magánvizsgálat díja egy-egy osztálynál 80—80 korona és a tandíj. A beírási- és tandíj fizetése alól senki sem menthető föl. — **B. Gy.** (Pálics). 1. Rejtvényed közöljük. 2. Buzgólkodásodért fogadd igaz köszönetünket. — **H. I.** (Kemenes). Rejtvényed nem közöljük; a rajz még gyenge. — **S. I.** (Mezőkapus). Levelét átadtuk a kiadóhivatalnak. — **H. I. I.** A fordításnak teljesen meg kell egyeznie az eredetivel; lehetőleg az eredeti versmértéket kell használni. 2. Rejtvényeidet közöljük. 3. Szép bizonyítványodnak mi is örülünk. — **B. M.** (Vulkán). Ez az adoma igen ismeretes.

Regény-ujdonság!

ARANYFÜST.

REGÉNY.

IRTA: IFJ. KORÁNYI FRIGYES.

GORÓ LAJOS ARÁRA
rajzaival. o o 2 kor. 40 fill.

A TUDÓS CSALÁDJA.

SPANYOL REGÉNY.

IRTA: A. P. VALDÉS.

Ara 2 korona 50 fillér.

Kaphatók:

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrásy-út 21.
— és minden könyvkereskedésben —

COOPER E. IFJÚSÁGI REGÉNYEI.

A VADÖLŐ. * * * * *

* * * * * AZ UTMUTATÓ.

AZ UTOLSÓ MOHIKÁN.

Mindhárom regényt a magyar ifjúság számára átdolgozta

MIKES LAJOS.

Egy-egy kötet ára díszes kötésben 4 kor.

Minden kötetet számos kép díszít.

Cooper örökszép regényei ezek az indiánok világából, melyek kedvenc olvasmányai az ifjúságnak. A chingachook barátjának, a becsületes vadásznak kalandjai az amerikai őserdőben, a fehérek harcra a rézbőrűekkel, az őserdők természeti szépségeinek leírása, mindvégig lekötik az olvasó figyelmét.

Kaphatók:

Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI. kerület, Andrásy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Negyed évre --- 2 kor. 40 fill. Fél évre --- 4 kor. 80 fill. Egész évre --- 9 kor. 60 fill. Megjelenik minden vasárnap.	FELTÖLTŐ SZERKESZTŐ GAAL MÓZES. Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.
--	--	--

U A R D A.

Történelmi regény. Írta Ebers György. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. 19

— Nem lett, — viszonzá a rendőrfőnök. — A mai ünnep szokatlan rendben folyt le. Ha az az átkozott paraszkhita meg nem zavarja a környezetet, a népnek föltétlen dícsérettel adózhatnánk. A harcias lelkű papot nem számítva, csak egy-két tolvajt kísértek be hozzánk. Azok is a tolvajok rendjéhez tartoztak. A lopott holmikat elvettük tőlük és szabadon bocsátottuk. De mondd csak, Paaker, micsoda kibékítő szellemek szállottak meg téged tegnap a kikötőben, hogy azt a fickót büntetlenül szalasztottad ki a kezeid közül?

— Valóban azt tetted?! — kiáltott fel az öreg Kagabu. — Hiszen a gyűlölet neked — Améni szemrehányó pillantással nézett az öregprófétára s az nyomban elhallgatott. A főpap kérdezte Paakertől:

— Miként keletkezett közted és a fickó között a civakodás?

— A szemtelen népség — mondá Paaker — előbb akart átkelni a Niluson, mint én és anyám. — Követeltem a jogomat; a fickó reám támadt, előbb agyonütötte a kutyámat s osirisi atyámra mondom, aki ezt a kutyát szerfelett kedvelte, hogy a vakmerőt a krokodilusok rég felfalták volna, ha közénk nem lép egy nő s azt nem mondja, hogy ő Bent-Anat, Ramzesz leánya. Tényleg ő volt, a fickó pedig Ramzeri hereg, akit ti tegnapelőtt a Szeti-házból kicsaptatok.

— Hohó! — kiáltott fel az öreg fővadászmester, — hohó mohár uram, hát így kell a király gyermekeiről beszélni?!

Még többen voltak, akik a faraó-családdhoz ragaszkodván, megbotránkoztak Paaker szavain. Améni odasúgta Paakernek: «Ne folytasd most tovább», — aztán hangosan így szólott:

— Barátom, a szavak latolgasásához te soha sem értettél, ma pedig a láb beszél belőled. Jer ide, Kagabu, vizsgálj meg Paaker karját; a seb miatt nincs oka szégyenkezni, mert királyi kéz ütötte.

Az öreg próféta levette a kötést a mohárnak erősen megdagadt kezéről s így szólott:

— Veszedelmes egy ütés volt! Három ujjadat kitorste s peesétnyomó gyűrűd smaragdja is szilánkokká vált.

Ezt a gyűrűt Ramzesz adta volt Paaker apjának, a faraó neve bele volt vésvé a kőbe. Paaker kebelében egy belső szózat hangzék:

— Az istenek is kijelölik utadat! A faraó neve kihullott gyűrűdből; vesszen ő maga is!

— Kár a gyűrűért, — jegyzé meg Kagabu, — csak a kéz ne jusson ugyanerre a sorsra! Eredj nyomban Nebszekhthez s kérd meg őt, hogy eltört ujjaidat igazítsa helyre s kösse be a kezedet.

Paaker elbúcsúzott s távozott. Másnapra Améni meghívta őt a Szeti-házba, Ani pedig a királyi palotába.

Mikor Paaker mögött az ajtó becsukódott, a kincstárnok így szólott:

— Rossz napja volt tegnap a mohárnak. Azt a tanúságot merítheti belőle, hogy Thébében nem szabad úgy dühöngeni, mint a csatatéren. Egyéb kalandja is volt neki. Elmeséljem?

— Meséld el! — biztatták a lakmározók.

— Ismeritek az öreg Szenit, — kezdé a kincstárnok. — Gazdag ember volt egykor. Hét gyermeke volt, mindeniket elvesztette; részint a